

De ouder- en kindadviseur op school

Voortgezet onderwijs

Onderwijs en jeugdhulp gaan nauw met elkaar samenwerken voor leerlingen die extra hulp en steun nodig hebben. De gemeente kiest ervoor om de jeugdhulp in de buurt, dichtbij jongere en gezin te organiseren. Daarom krijgt elke school vanaf 1 januari 2015 een ouder- en kindadviseur die als vast gezicht op school aanwezig is. Hij of zij werkt vanuit een ouder- en kindteam in de wijk.

In juni 2014 hebben wij u hierover geïnformeerd met een eerste folder; zie hiervoor www.amsterdam.nl/oktprof. In deze tweede folder leest u over afspraken die zijn gemaakt tussen het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs (VO), de gemeente en de directie van de ouder- en kindteams. De ouder- en kindteams maken met elke school nadere afspraken over de komst van de ouder- en kindadviseur.

In deze folder vindt u onder meer antwoorden op de volgende vragen:

- Wat doet de ouder- en kindadviseur?
- Wanneer krijgt mijn school een ouder- en kindadviseur en voor hoeveel uur?
- Wat is de taakverdeling tussen de zorgcoördinator en de ouder- en kindadviseur?
- Wie kan verwijzen naar specialistische jeugdhulp?
- Wat zijn de ervaringen en de adviezen uit de proeftuinen?
- Wat zijn de afspraken over de rol van leerplicht?

Ook treft u een informatieve poster aan die weergeeft wie welke hulp biedt en wat de verwijzroute is.

Wat doet de ouder- en kindadviseur?

De ouder- en kindadviseur:

- ondersteunt ouders en leerlingen bij opvoed- en opgroevragen; hij of zij werkt gezinsgericht en kan een afspraak maken op school, thuis, op een Ouder- en Kindcentrum (OKC) of op een andere locatie in de wijk;
- participeert in de interne zorgstructuur van de school, neemt deel aan het zorgadviesteam (ZAT) en heeft overleg met de zorgcoördinator;
- werkt nauw samen met de zorgcoördinator en docenten als zij advies en ondersteuning vragen bij het zorgbeleid van de school of een hulpvraag hebben over een leerling;
- zorgt, als er toestemming is van ouders, voor terugkoppeling aan de school over hulptrajecten, zodat de school kan bepalen wat daarvan eventuele gevolgen zijn voor het onderwijsprogramma;
- maakt deel uit van een ouder- en kindteam waarin expertise aanwezig is op het gebied van verstandelijke beperkingen en (geestelijke) gezondheid; deze expertise wordt ingebracht door de ouder- en kindadviseurs, jeugdartsen, -verpleegkundigen en -psychologen in het team;
- schakelt, in overleg met ouders, specialistische hulp in als dat nodig is;
- schakelt Samen DOEN in de buurt in bij gezinnen met meervoudige problematiek, die niet zelfredzaam zijn.

Wanneer krijgt de school een ouder- en kindadviseur en voor hoeveel uur?

Elke school heeft vanaf 1 januari 2015 een ouder- en kindadviseur voor minimaal twaalf uur per week. Het Samenwerkingsverband VO werkt een voorstel uit voor de verdeling van de beschikbare uren over de scholen. Scholen zorgen voor een goede werkplek voor de ouder- en kindadviseur.

Dertien teamleiders gaan samen de ouder- en kindteams in de 22 wijken aansturen. Elke teamleider wordt verantwoordelijk voor de aansturing van een of twee teams. De ouder- en kindadviseurs in het VO werken samen in teams op regioniveau voor een goede aansluiting op de regio-indeling van het VO en het delen van expertise.

Vanaf november gaan de teamleiders en hun team in gesprek met scholen over de komst van de ouder- en kindadviseur. Zij houden rekening met de continuïteit, het specifieke profiel en de wensen van de school en met de mogelijkheden van het team.

De functie van schoolmaatschappelijk werker verdwijnt. Daarvoor in de plaats komt de bredere functie van de ouder- en kindadviseur. Niet elke school zal zijn huidige schoolmaatschappelijk werker in de nieuwe rol van ouder- en kindadviseur kunnen behouden.

Wat is de taakverdeling tussen de zorgcoördinator en de ouder- en kindadviseur?

De zorgcoördinator zorgt voor onderwijsondersteuning, de ouder- en kindadviseur voor hulp aan kind en gezin als dat nodig is. De ouder- en kindadviseurs werken vanuit het ouder- en kindteam in de wijk. Zij zijn geen onderdeel van het schoolteam en werken met het eigen registratiesysteem van het ouder- en kindteam. Zij registreren niet in het schoolsysteem.

Voor leerlingen en ouders is het van groot belang dat de zorgcoördinator en de ouder- en kindadviseur goed met elkaar samenwerken, ieder vanuit de eigen rol en taak. Voor die samenwerking zijn kaders beschikbaar, zoals functieprofielen en beschrijvingen van werkprocessen. In de praktijk zal blijken dat hun werkzaamheden elkaar raken en mogelijk overlappen. Zorgcoördinator en ouder- en kindadviseur pakken in onderling overleg signalen op en bepalen met elkaar wie welk aandeel levert in de aanpak. Zo kan er vanaf 1 januari 2015 op elke school een goede uitvoeringspraktijk ontstaan.

Wat geeft de doorslag, woonwijk of schoolwijk?

Veel leerlingen in het VO gaan niet naar school in de wijk waar ze wonen. Als het nodig is, stemt de ouder- en kindadviseur die aan de school verbonden is, af met de ouder- en kindadviseur in de woonwijk. Bijvoorbeeld waar sprake is van een gezinsaanpak of wanneer ook broertjes of zusjes op andere scholen zijn betrokken. De school (zorgcoördinator) hoeft deze afstemming niet te verzorgen. De ouder- en kindadviseur zorgt, na toestemming van de ouders, voor terugkoppeling van die informatie die voor het onderwijsproces van belang is.

De ouder- en kindadviseur is er ook voor leerlingen die uit andere gemeenten komen en in Amsterdam naar het VO gaan. Als het in die situatie nodig is om specialistische hulp in te schakelen voor een leerling, neemt de ouder- en kindadviseur contact op met de woongemeente van de leerling. Gemeenten maken hier onderling verdere afspraken over.

Wie kan verwijzen naar specialistische jeugdhulp?

De basisjeugdhulp wordt georganiseerd in het ouder- en kindteam. Maar soms is er meer specialistische of langduriger hulp nodig. De ouder- en kindadviseur kan deze hulp erbij halen of verwijzen naar bijvoorbeeld een jeugdpsychiater. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders. Bij zo'n verwijzing geeft de ouder- en kindadviseur - gemandateerd door de gemeente - een zogenoemde beschikking af. Die beschikking beschermt de rechtszekerheid van zorgaanbieder, ouder(s) en jeugdige(n). De verordening Zorg voor de Jeugd Amsterdam is hier de wettelijke grondslag voor. Informatie over deze verordening vindt u op www.amsterdam.nl/verordeningjeugd. Ook voor een Persoonsgebonden budget (Pgb) kan een beschikking worden afgegeven. Zie voor meer informatie www.amsterdam.nl/pgb.

Ook Samen DOEN-jeugdgeneralisten kunnen een beschikking voor gespecialiseerde zorg verzorgen. Huisartsen blijven hun verwijfsfunctie houden, zij kunnen direct toegang geven tot gespecialiseerde zorg door een verwijzing. Zij kunnen ouders ook adviseren om contact op te nemen met de ouder- en kindadviseur op school.

Alle andere verwijfs- en indicatieprocedures vervallen hiermee.

Scholen kunnen voor acute hulp en interventie direct contact opnemen met Veilig Thuis (advies- en meldpunt kindermishandeling en huiselijk geweld). Zie voor meer informatie de website van de Rijksoverheid www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld (o.a. meldcode, toolkit en app).

Wat zijn de ervaringen en de adviezen uit de proeftuinen?

Zeventien VO-scholen hebben het afgelopen jaar deelgenomen aan twee proeftuinen. In die proeftuinen is geoefend met onderdelen van het nieuwe stelsel. Uit de evaluatie die het Samenwerkingsverband VO heeft laten uitvoeren blijkt dat de invoering van de ouder- en kindadviseur op de meeste scholen succesvol is verlopen.

De deelnemende scholen zijn overwegend positief over de match tussen school en ouder- en kindadviseur, de samenwerking tussen ouder- en kindadviseur en zorgcoördinator, de toegankelijkheid van de ouder- en kindadviseur en zijn rol in het interne zorgteam en het extern zorgadviesteam (ZAT). Ook het ontwikkelen van een gezamenlijk werkproces is in het algemeen goed verlopen. De scholen waarderen de laagdrempeligheid en het outreachend werken van de ouder- en kindadviseur. Het blijkt dat leerlingen, maar ook hun ouders de ouder- en kindadviseur gemakkelijk kunnen vinden. Volgens enkele scholen is door de komst van de ouder- en kindadviseur het aantal cases dat besproken moet worden in het ZAT afgenomen.

Daarnaast blijkt dat sommige werkprocessen nog verder ontwikkeld moeten worden. Ook verwijfsroutes naar zwaardere zorg of Samen DOEN in de buurt moeten verder worden uitgewerkt. Duidelijk is wel dat wanneer huishoudens kampen met problemen op meerdere gebieden en zij niet in staat zijn deze zelfstandig op te lossen, Samen DOEN buurtteams kunnen worden ingeschakeld om ondersteuning te bieden.

De adviezen en ervaringen van de proeftuinen vormen de basis voor de verdere invoering van de ouder- en kindteams.

Hoe ziet de samenwerking met leerplicht eruit?

Om verzuim en uitval te voorkomen, werken de ouder- en kindadviseur en de zorgcoördinator intensief samen met de leerplichtambtenaar. Zij delen zorgsignalen en bepalen gezamenlijk welke combinatie van zorg, onderwijsondersteuning en handhaving in een concrete situatie voor een leerling nodig is.

Tot slot

Op basis van bovenstaande kaders en uitgangspunten gaan scholen en ouder- en kindteams samen aan de slag voor leerlingen en gezinnen. Zo zal er per school een gedegen uitvoeringspraktijk ontstaan. In de praktijk zullen beide partners soms vraagstukken tegenkomen. Bijvoorbeeld over casuïstiek of de werking van het nieuwe stelsel. Het is belangrijk om elkaar dan snel en op het juiste niveau te vinden. Als zorgcoördinator en ouder- kindadviseur er onderling niet uitkomen, dan is een gesprek tussen de directeur en de teamleider van een ouder- en kindteam het volgende niveau. Gaat het om onderwijskwaliteit, dan is uiteindelijk het schoolbestuur aan zet. Gaat het om het aanbod van jeugdhulp of de samenwerking in de wijk dan wordt ook het Samenwerkingsverband VO betrokken. De gemeente, het Samenwerkingsverband VO en de directie van de ouder- en kindteams nemen deze lijn mee in de uitwerking van een 'aanspreek- en ontwikkelmodel' (werktitel). Dit model helpt een goede samenwerking tussen scholen en ouder- en kindteams te realiseren en tot goede resultaten te komen voor leerlingen, ouders en professionals.

Wat zijn de volgende stappen?

- In november en december 2014 vinden er startgesprekken plaats met scholen over de inzet van een ouder- en kindadviseur op de school.
- Vanaf 1 januari is er voor elke school een ouder- en kindadviseur beschikbaar. Een concrete startdatum wordt in overleg tussen school en ouder- en kindteams vastgesteld.

Waar kan ik meer informatie vinden?

- www.amsterdam.nl/zorgvoordejeugd (vanaf 15 november)
- www.amsterdam.nl/veelgestelde vragen
- www.amsterdam.nl/oktprof
- www.amsterdam.nl/samendoen
- www.amsterdam.nl/omhetkind
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld

De derde gemeentelijke jeugdhulpkrant verschijnt op 13 november.

Hebt u vragen?

Stuurt u dan een e-mail naar zorgvoordejeugd@amsterdam.nl.

Of bel - vanaf 15 november – met het jeugdhulp telefoonnummer 020 2552 911.

Dienst Maatschappelijk Ontwikkeling
Programmateam *Om het kind*,
Hervorming zorg voor de jeugd
Jodenbreestraat 25
Postbus 1840
1000 BV Amsterdam

Telefoon 020 251 8195
Fax 020 251 8170
E-mail omhetkind@amsterdam.nl
Website <https://jeugd020.pleio.nl>
amsterdam.nl/omhetkind
Twitter @jeugd020
LinkedIn Om het kind